

Det største juletræsmarked i Batumi. Det 230 cm høje kunstigt skabte naturtræ blev solgt for 350 lari (ca. 120 euro). De stolte sælgere hjælper kunderne med at bære det hen til lastbilen.

MARKEDET FOR SALG AF JULETRÆER og potentiale for produktion af juletræer i Georgien

Georgien, nordmannsgranens oprindelsesland, producerer selv få eller ingen juletræer. I julen anvender befolkningen for det meste plastiktræer. På markeder sælges der også naturtræer, men de importeres enten fra EU-lande eller fældes ulovligt i skoven.

☰ Kartlos Manvelidze

I vores forsøg plantede vi hundrede toårige nordmannsgraner i 2012, og fulgte træernes vækst over en 10-årig periode. Planterne kom fra Ambrolauri. I 2022 undersøgte vi juletræs-markedet i landets to største byer, hovedstaden Tbilisi og havnebyen Batumi. Formålet med forsøget var at

undersøge, om og hvor godt grantræet kan dyrkes som juletræ i Georgien, og om der er et lokalt marked, hvorpå træerne kan sælges. I denne artikel præsenteres forskningsresultaterne.

Juletræstradition

Georgien har omkring 3,7 millioner indbyggere. Der bor omkring 900.000 familier i landet. Uanset religion eller

etnisk oprindelse kan ingen familie forestille sig en jul eller nytårsaften uden et juletræ.

Georgien er et ortodokst land, så julen fejres først den 7. januar. Mange familier pynter først nåletræet den 30. eller 31. december. Juletræet forbliver så på en fremtrædende plads i huset indtil midten af januar.

Juletræsmarked

Georgien bruger over 900.000 juletræer hvert år. Der bruges forskellige typer nåletræer så som gran, fyr, cypripalm og plastiktræer som juletræer i landet. Priserne varierer i forhold til størrelse og kvalitet.

Plastiktræer tegner sig for 45% af de anvendte træer og er således blandt de mest almindeligt anvendte juletræer. Plastiktræet er billigt (18 euro pr. meter) og kan anvendes i minimum tre år. Disse fakta er afgørende, når man skal vælge et træ.

Det kunstigt skabte naturtræ kommer ind på anden pladsen, og dette træ er fremstillet af grene fra naturlige nordmannsgraner. Grenene sættes vandret på en træstav og formes således, at det kunstigt skabte træ kommer til at se ud som et naturligt grantræ. Markeds-

andelen for disse træer er 32%, og de sælges i gennemsnit for 22 euro pr. meter.

Nordmannsgranen ligger på tredjepladsen og har en markedsandel på kun 9%. De ægte naturtræer er de dyreste juletræer i Georgien. Et ægte juletræ koster 46 euro pr. meter. Hvis man skulle bedømme de ægte naturtræers kvalitet ud fra et europæisk perspektiv, ville de blive bedømt som dårlige B- eller gode C-træer. Træerne importeres som oftest fra "hollandske" EU-lande (sådan som juletræssælgerne udtrykker det). Desværre er træerne hverken mærket eller bærer et certifikat, så de er sandsynligvis ofte ulovligt fældet i de naturlige skove i Georgien. Ofte er der endda tale om oversavede trætoppe på høje træer, hvilket er nemt for en skovfoged at konstatere med det blotte øje, idet sådanne træer (trætoppe) har iøjnefaldende åbne grene. En sælger oplyste, at han ejede plantager bestående af sådanne høje træer, men hvor præcist disse plantager var placeret, ville han under ingen omstændigheder oplyse om. Vi undersøgte, hvordan man i byen beskytter skoven mod ulovlig træfældning ved juletid, og hvordan man undersøger oprindelsen af de træer, der udbydes til salg. Svaret er rystende. En juletræssælger behøver kun to underskrifter som bevis på, at træet kommer fra hans egen have. Den ene underskrift skal

På billedet fremstilles et kunstigt naturtræ. Grene fra et naturtræ fastgøres på en træstamme, hvori der er lavet huller.

Det største juletræsmarked i Tbilisi. De lyse "træer" til venstre er Chichilaki, som er beskrevet i Nåledrys nr. 88 fra 2014.

leveres af en nabo og den anden af landsbyadministratoren. Det skal her nævnes, at det på ingen måde er en stor udfordring for sælgeren at opnå to sådanne underskrifter. I en georgisk landsby er næsten alle indbyggerne relateret til hinanden, herunder landsbyadministratoren. I disse landsbyer hersker nepotisme i bedste velgående.

På fjerdepladsen er cryptomeria (*Cryptomeria japonica*) med en markedsandel på 8%. Disse træer dyrkes på planteskoler. På grund af lavere vedligeholdelseskraft og hurtig vækst handles træerne på markedet for kun 8 euro pr. meter.

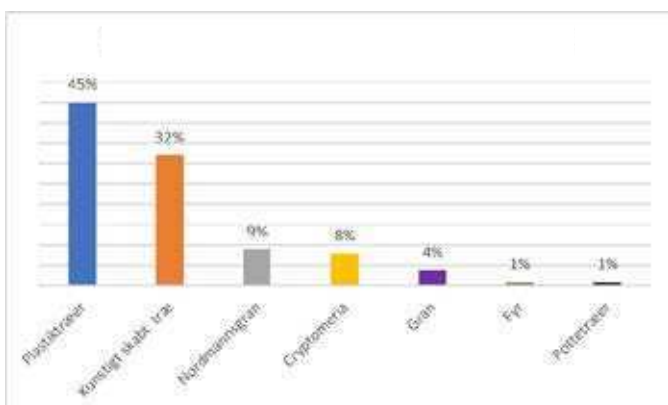
Den femte mest almindelige træart er gran. Grans markedsandel er 4%, men det er den næstdyreste juletræsart på markedet efter nordmannsgranen. Det koster i gennemsnit 32 euro pr. meter. Det er uklart, om granerne dyrkes på planteskoler, eller om de fældes ulovligt i skoven.

Fyrretræer og pottetræer er de mindst handlede i Georgien, og disse træer har begge en markedsandel på kun 1%.

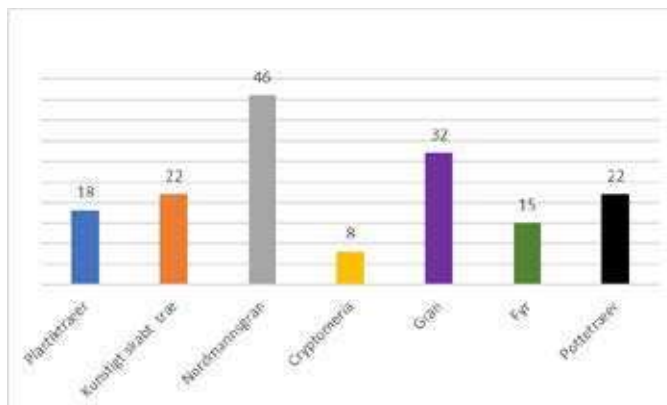
Forbrugeren kan købe fyrretræer til 15 euro pr. meter. Fyr betragtes som et dekorativt havetræ i Georgien. Derfor dyrkes de ofte på planteskolerne. Pottetræerne består af forskellige nåletræarter, såsom nordmannsgran, ædelgran, orientalsk gran, kaukasisk fyr og japansk cryptomeria. Disse træer dyrkes ofte på planteskoler i potter som dekorative havetræer. I nogle tilfælde graver man graner, nordmannsgraner og fyrretræer op i skoven og markedsfører disse.

Påvirkning fra krigen mellem Rusland og Ukraine på juletræsmarkedet i Georgien

Putins fjendtlige angrebskrig i Ukraine har også haft stor indflydelse på juletræsmarkedet. Siden den 24. februar 2022 er over 700.000 mennesker immigreret til Georgien fra Rusland. Det er for det meste unge familier, der arbejder online i den velbetalte it-branche. Disse familier har høj købekraft. Et juletræ til nytårsaften og jul er også en af de vigtigste traditioner for dem. Det georgiske juletræsmarked var ikke forberedt på det store antal indvandrere. Der har været et underskud af træer på markedet. Priserne er derfor tredoblet. Den 31. december 2022 var der ikke et eneste ►

Figur 1. Markedsandele for juletræer, Georgien (2022).

Figur 2. Forbrugerpriser Euro pr. meter, Georgien (2022)

Tolv år gamle grantræer i Dandalo.

træ tilbage på markedet. Mange familier har derfor ikke haft mulighed for at købe et naturligt juletræ.

Potentiale for dyrkning af juletræer

Nordmannsgranen vokser naturligt i det vestlige Kaukasus. Den mest optimale klimazone for vækst er fra 1.700 til 2.100 meter over havets overflade. Udvalgte provenienser findes dog kun fra 800 meter over havets overflade.

I forbindelse med vores undersøgelse forsøgte vi at finde optimale områder til dyrkning af nordmannsgran i den bjergrige region Adjarien. Flere vækstfaktorer blev taget i betragtning ved udvælgelsen af stedet, nemlig højde over havets overflade, årlig nedbør og temperatur, direkte

sollys om sommeren og snedybde i december. I kystområdet Adjarien, op til 400 meter over havets overflade, er der et fugtigt subtropisk klima. Her kan man måle regn over 2.500 mm om året. Disse vækstforhold udgør ikke et sundt miljø for nordmannsgran. I modsætning hertil er der køligere fra 1.000 meter over havets overflade og op, nedbøren falder markant, og nordmannsgran kan vokse godt naturligt, men der er allerede over 1,5 meter høj sne i december, hvilket gør træfældning vanskelig eller umulig.

Til vores undersøgelse valgte vi landsbyen Dandalo i Adjarien. Landsbyen ligger 620 meter over havets overflade, den årlige nedbør er omkring 1.400 mm og temperaturerne er moderat varme. I december er der op til 20 cm høj sne.

GØDNING TIL JULETRÆER

Organisk gødning baseret på recirkulerede genanvendte animalske råvarer

Find vores gødningssortiment på Øgro.dk

Læs mere på www.Øgro.dk eller kontakt os på:
Tlf.: 5156 4709 eller e-mail: ogro@daka.dk

Det eneste problem for nordmannsgranens vækst er det høje sollys om sommeren. Derfor blev et par træer plantet i skyggen under valnøddetræer. De resterende planter blev placeret i en række mellem vinranker og tobaksplantager.

Nordmannsgranens vækst blev overvåget i over 10 år. Den danske juletræsproducent og formand for foreningen "Georgiens Venner i Danmark", Torben Ravn, finansierede forskningen og leverede rådgivning om, hvordan træerne skulle plejes. Ukrudt blev fjernet regelmæssigt, jorden blev beriget med komøg, de ekstra toppe blev fjernet og træets form blev korrigeret ved formklipping.

Planterne var udsat for stress i de første fem år af væksten som følge af højt direkte sollys, hvorfor disse voksede meget langsomt. I de følgende år tilpassede planterne sig de lokale miljøforhold og voksede hurtigere. Derimod voksede træerne i skyggen relativt hurtigere og bedre fra starten.

Efter 10 års pleje har vi samlet følgende data om væksten af nordmannsgran:

- 8% gik ud i løbet af de første 4 år
- 6% blev brændt ned af direkte sollys
- 5% blev maksimalt 80 cm høje og misformede. De blev vurderet som usælgelige juletræer.
- 35% blev A-træer (fra 110 cm til 210 cm)
- 43% blev B-træer (fra 110 cm til 220 cm)
- 13% blev C-træer (fra 90 cm til 240 cm)

Resumé

Vores forskning har vist, at nordmannsgranen kan vokse som et smukt juletræ i den bjergrige region Adjarien i en højde på 620 meter over havets overflade. Det er umagen værd at tilplante plantager der og sælge træerne på det lokale juletræsmarked. 📍

Forfatteren ses her med et af sine juletræer i Dandalo.

**NOBILIS
PYNTEGRØNT
KØBES**

Færdig bundter i hele træk
med 12 paller á 220 bdt.
leveres i oktober
og
Selvklip kulturer, alle højder
og aldre har interesse
– Jylland & Fyn

Henvendelse til:

Michael Lyneborg 40 33 07 86
Morten Frisk 26 19 07 85
Lyneborg Grønt ApS
86 49 26 00 . hzf@lyneborg.as